

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 116

Maribor, torek 26. maja 1931

»JUTRA«

Za razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vredn. mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nemčija dobi posojilo

VELESILE HOČEJO NEMČIJO S POSOJILOM PRIDOBITI, DA BI OPUSTILA SVOJE TEŽNJE PO REVIZIJI REPARACIJ IN MIROVNIH POGODB.

LONDON, 26. maja. Tukajšnji krogi že nekaj časa razpravljajo o velikem posojilu, ki naj bi je dovolile Nemčiji vele-vlasti, da na ta način prekrizajo njene načrte. Gre za posojilo v znesku dveh milijard mark, da se tako omogoči Nemčiji plačevanje reparacijskih dajatev ter obenem onemogoči, da bi Nemčija pričela boj za revizijo Youngovega načrta iz gospodarskih razlogov. »Daily Herald« piše, da bo vprašanje revizije Youngovega načrta tvorilo tudi glavni predmet prihodnje konference med Macdonaldom, Hendersonom, dr. Brüningom in Curtiusom in Chequersu.

Politični krogi naglašajo, da se v Nemčiji zelo resno bavijo z namero, da spro-

žijo vprašanje reparacijskih plačil še pred jesenskim zasedanjem Društva narodov. Da pa se to prepreči, naj bi se Nemčiji dovolilo veliko mednarodno posojilo. Vprašanje pa je seveda, ali bi Nemčija to posojilo tudi sprejela. Na drugi strani pa se naglašja, da so nemške državne finance v tako obupnem položaju, da bi bila Nemčiji vsaka pomožna akcija naravnost dobrodošla.

Akcija vele-vlasti ima vrh tega še drug, važnejši namen. Pričakuje se namreč, da bo Nemčija v zvezi z revizijo reparacijskih dajatev načela tudi vprašanje revizije mirovnihih pogodb. Milijardno posojilo naj bi preprečilo tudi to nemško namero.

Zrtve velikomestnega prometa

PARIZ, 26. maja. Za binkoščne praznike je ponesrečilo vse polno izletnikov, kar je bila deloma posledica izredno velikega prometa. Samo v Parizu in okolici je zahteval promet 31 smrtnih žrtev, nad sto oseb pa je bilo ranjenih. Na neki pariški postaji sta trčila dva vlaka in je bilo pri tem 50 oseb ranjenih.

BERLIN, 26. maja. Nezgodna kronika zaznamuje za praznike 10 mrtvih in nad 100 ranjenih. Pri Bambergu se je prevrnil močno zaseden avtobus in pokopal pod seboj 30 potnikov. Pri tem je bilo 25 oseb težko ranjenih. Več od njih so v umirajočem stanju prepeljali v bolnico.

DUNAJ, 26. maja. Tudi tu so se pripetile za praznike številne nesreče in nezgode. Vrh tega je bilo izvršenih 26 samomorov; nekatere so še pravočasno rešili, ostalim pa se je posrečilo, da so dosegli svoj namen.

Da so se pri tem dogajale zlorabe, godile krivice in delale koristolovske spekulacije, je samo po sebi razumljivo. Tako so se često pričenjali razni inkvizicijski procesi samo zato, da se je moglo obtožencu in poznejšemu obsojencu zapleniti premoženje in priklučiti imetje cerkve. Tako so nastali in se razvili nešteti samostani z ogromnimi veleposestvi in silnim premoženjem, pa tudi razne škofije, dekanije in župnije so strahovito obogatele. Vse seveda na račun španskega naroda. Svoje privilegije in premoženje so pa te cerkvene institucije branile z vsemi silami in sredstvi tudi še potem, ko je bila vsled vpliva novega veka na zapadu in v osredju Evrope »sveta inkvizicija« že zatrta in odpravljena. V ta namen je postala za mostanska in posvetna cerkvena gospoda na Španskem največja zaveznica istotako nazadnjaške aristokracije. In oba ta dva elementa, ojačena še z nekaterimi postranskimi, sta vzdržala vse doslej na Pirenejskem polotoku vsoblast nad ljudstvom in državo.

Ko se je nedavno revolucionarna opozicija dvignila tako kompaktno proti dotlej vladajočemu političnemu in vseobčemu stanju, je logično morala dvigniti tudi proti tistem faktorju, ki je to stanje

U pričakovanju Briandove odločitve

PARIZ, 26. maja. Uradni krogi se bavijo še vedno z vprašanjem, ali se bo posrečilo pregovoriti zunanjega ministra Brianda, da umakne svojo demisijo ali ne. Tako predsednik republike kakor tudi ministrski predsednik Laval in ostali člani kabineta napenjajo vse svoje sile, da bi Briand umaknil demisijo ter ostal na svojem mestu. Današnji »Petit Parisien« poroča, da se je združenim naporom za enkrat posrečilo doseči, da ostane Briand vsaj še začasno zunanji minister. Dne 13. junija, ko nastopi novi predsednik republike Doumer, bo predložil ministrski predsednik Laval, po starem običaju, demisijo celokupnega kabineta. Pričakuje se, da se bo tudi Briand pri tej priliki končno odločil, ali se res umakne iz političnega življenja, ali pa bo še v naprej vodil francosko zunanjo politiko.

bolj podpiral in morda sploh edini omogočal, to je proti cerkvi. Nova republikanska vlada je hotela sicer vse to urediti zakonitim putem, a ljudstvo na to ni hotelo čakati. V njem se je osvobodil ves gnev stoletij in ko se mu je pridružila še bojazen za pridobljene uspehe, je postalo samo sodnik. Preko policije in vojaštva je planilo na samostane, škofije in župnišča ter jih demoliralo, razrušilo ali zažgalo. Tako so zajeli plameni ne samo zgradbe same, temveč tudi oblast in simbolično pomembnost njihovo.

Daleč smo od namena, da bi to početje ogorčenih množic odobraval, saj se temu upira že zdrav razum, kajti s tem se nesmiselno uničuje narodno premoženje, konstatirati pa moramo, da je v luči zgodovine Španije početje revolucionarjev človeško docela razumljivo. Mimo tega pa moramo ugotoviti tudi še to, da revolucionarji doslej še nikjer niso stresli svoje mržnje direktno nad cerkveno gospodo ali redovniki samimi. Te so pustili na miru; uničili so samo njihove domove, da bi jih tako prisilili k razpustitvi ali izselitvi iz države. In kakor poročajo najnovejše vesti, so res že številni redovniki, pa tudi posvetni cerkveni dostojanstveniki zapustili španska tla in šli preko meje, posebno v najbližja.

Razdelitev blagovnih skupin na ljubljanskem velesejmu

Kakor smo že poročali, je razstavnih prostor za XI. velesejem v Ljubljani že popolnoma zaseden in tudi že izvedena porazdelitev prostora poednim tvrdkam-razstavljalcem.

V paviljonu E je nameščena stano-vanjska oprema, pohištvo, glasbeni instrumenti in na polodprtem prostoru plutovina in zamaški, čolni, pleteno pohištvo, vozovi in drugi kolarski izdelki.

V paviljonu F je nameščena strojna industrija (stroji za obdelovanje lesa, ključavničarje, kleparje, kovače), tiskarski stroji, pletilni stroji, mesarski stroji, poljedelsko orodje, fina mehanika in na polodprtem prostoru tudi razni stroji, turbine, stavbeni material in keramična industrija.

V paviljonu G je nameščena vsa kovinska industrija, kovine in izdelki iz kovin (železo, jeklo, cink, svinec, medenina), mlinski stroji, elektrotehnika, kemična industrija, avtomobili in na polodprtem prostoru poljedeljski stroji, stroji za mlekarstvo (separatorji itd), kotli za žganjekuho in hladilni aparati.

V paviljonu H je nameščena živilska industrija, parfumerija, pisarniške potrebsčine, pisalni in računski stroji, šivalni stroji, kolesa, kožuhovinarstvo. Na polodprtem prostoru živilska industrija, galanterija in bižuterija.

V paviljonu J so nameščeni avtomobili in radio in na polodprtem prostoru motorna kolesa in kolesa.

V paviljonu L je nameščena krasna in moderna higijska azstava.

V paviljonu K je umetniška razstava in radio razstava.

Paviljon M je vzel pod svoj krov tekstilno industrijo.

Paviljon N papir, lepenko, kartoteko, knjigovezništvo, usnje in fotografije.

V paviljon O je nameščena posebna razstava obrtnikov dravske banovine.

V češkoslovaškem paviljonu češka industrija.

Ves prostor na prostem je popolnoma zaseden s poljedelskimi stroji, večinoma v obratu, bencinskimi motorji, avtobusi in tovornimi avtomobili, polnojarmentiki, stavbenim materialom, zvonovi, hladilnimi napravami, oddelkom za prikazanje modernega avto-gskega varenja in živilsko industrijo.

Jestvinski in vinski oddelek je izpopolnjen z lepim zabaviščem (autodromi, vrtiljaki itd.).

Legitimacije po Din 30.— upravičijo jejo do polovične vožnje na železnici in parobrodih in se dobe na železniških postajah, denarnih zavodih, trgovskih in obrtniških organizacijah. Putniku in direktno pri velesejskem uradu.

Pri zastajajoči telesni potrebi, napetem trebuhu, odvečni železni kislini, glavobolu, razdražljivosti, tesnobnem počutju, splošni slabosti, utrujenosti odvaia zelo mila naravna »Franz Josefova« grenčica, v želodcu in črevesju nabrane zaostanke prebave in prepreči v mnogih slučajih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so se posluževali »Franz Josefove« vode pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in snecerijskih trgovinah.

Ljubljanski velesejem

30. maja do 8. junija

Največja tovrstna prireditelj v državi.

40.000 m² površine, 10 razstavnih zgradb, preko 750 razstavljalcev iz tu- in inozemstva.

Tovarniške cene vseh vrst blag! Specijalni oddelki: vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, tekstil, usnje, papir.

Stanovanja preskrbljena. Obsežno zabavišče. 50% popust na železnicah.

Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, velesejski urad.

Posetite velesejem! Izplača se Vam!

Ozadje španskega kulturnega boja

Po nekrvavi revoluciji, ki je prenehsko državo spremenila kar preko noči iz monarhije v republiko, je Španija s svojimi naglo menjajočimi se dogodki stalno objekt zanimanja vse evropske in svetovne javnosti. To kar so nekateri črnogledi prorokovali, da bo Španija zašla v anarhistični in komunistični kaos, se sicer ni zgodilo, dvignil pa se je zares val ogorčenja proti institucijam katoliške cerkve, posebno proti samostanom. Po časopisnih poročilih je doslej bilo požganih, porušanih ali demoliranih že preko 150 samostanov in cerkva. Kulturni boj je tedaj v polnem razmahu in se poslužuje izrazito revolucionarnih sredstev.

Če hočemo to borbo mlade republike proti katoliški cerkvi in njenim redovniškim institucijam pravilno razumeti, se moramo poglobiti v davno špansko preteklost, v tiste čase, ko je cerkev z redovništvom nasilno izgnala mohamedanske Maure preko gibratarske ožine v Afriko in se sama polastila absolutne moči in vlade. Pod geslom, da je treba odstraniti vse spomine na krivoverce — katerim se pa ima Evropa v ostalem zelo veliko zahvaliti — so katoliški redovniki uvedli teror, ki je presegal marsikatero posvetnjaškega. In nič čudnega ni, da se je prav v tem španskem katoliškem fanatizmu porodila prva kal poznejše zloglasne »svete inkvizicije«, ki je vdarila svoj pečat vsemu poznemu srednjemu veku in začetku novega. Z ognjem in mečem, mukami in nasiljem je ta »sveta inkvizicija« uničevala vse, kar ni brezpogojno in absolutno vdano priznavalo ter odobravalo vsega, kar je zaukazala in počela samostanska in posvetna duhovščina. Kdor si je upal tudi le naskrivaj podvomiti ali zagodrnjati, je bil vržen v ječo, mučen in naposled često še sezgan na krmadi.

Kako je umrla Devica Orleanska

(K 500 letnici njene smrti).

Dne 30. maja t. l. je preteklo pol tisočletja, odkar je umrla mučeniška smrti rešiteljica Francije — Ivana d'Arc. Njeno trpljenje in njena smrt sta nam točno znana, ker so se ohranili vsi obširni pravdni spisi in ker nam poročajo o teh tragičnih dogodkih razni sodobniki, pred vsem pa neki po imenu neznani pisec »dnevnika pariškega meščana za časa Karola VI. in Karola VII.« (iz l. 1405—1449). Britka usoda komaj 19letne junaške deklice, njeno občudovanja vredno obnašanje tekom dolgega in krutega sodnega postopanja, njena mučeniška smrt, pa tudi neverjetna zloba in krvoločnost njenih sodnikov so tako pretresljivi in ob enem tako vzvišeno-veličastni, da moremo ta proces primerjati edinole s trpienjem in smrtjo Odrašenika.

Spomladi 1430 se je posrečilo Angležem si pridobiti znova mogočnega burgundskega vojvodo Filipa, ki se je medtem izneveril svojim zaveznikom. Vojvoda je zbral številno vojsko in oblegel močno utrjeni Compiègne. Ivana je hitela z malo četo mestu na pomoč. Pri tej priliki jo je ujel dne 25. maja ob nekem napadu vazal burgundskega generala grofa Ivana Ligny, Vendom. Kako se je to zgodilo, ni povsem jasno. Skoraj gotovo je, da je bila devica žrtev zahrbtnega izdajalstva in da je igrala vlogo kurtizana kralja Karola VII., Neža Sorrel, ki je zavidala Ivani njene sijajne uspehe in zasluge za kralja in domovino. Čudno je namreč, da Francozi niso ničesar storili, da bi rešili svojo voditeljico. V Compiègne so ta dan po izpadu neobičajno hitro zaprli mestna vrata in potegnili kvišku most, tako da se Ivana ni mogla rešiti. Tudi kralj in njegov dvor se nista brigali za usodo svoje rešiteljice, četudi so imeli dovolj uglednih angleških ujetnikov, ki bi jih lahko zamenjali za Ivana. Pa tudi tekom procesa se je strahopetni in slabotni kralj obnašal tako, da je sumnjivega sporazuma s sovražniki opravičeval. — Tri dni pozneje (28. maja) je že zahteval generalni vikar inkvizicijskega sodišča, da mu izroči burgundski vojvoda ujetnico, češ, »da je nujno sumljiva mnogih zločinov, predvsem pa krivoverstva, kar se ne da utajiti«. To zahtevo so podpirali tudi bogoslovci pariškega vseučilišča, ki so bili popolnoma na strani Angležev, predvsem pa zloglasni beauvais-ki škof Peter Cauchon, ki je upal, da dobi na ta način od Angležev bogato škofijo Rouen. Zaman je prosila plemenita grofica Ligny svojega moža, naj ne izroči device cerkvenemu sodišču, oz. njegovim zaščitnikom. Pohlepní vojskovodja je mislil samo na svoj dobiček in na plačilo svojega vazala. Zato je na lastno pest prodal ujetnico bedforskem vojevodu za 10.000 funtov in proti plačilu letne rente v znesku 300 funtov Vendomu. Vojvoda bedforski pa je izročil devico cerkvenemu sodišču misleč, da tako najlažje uniči vero v njeno božje poslanstvo. S tem je bila usoda device zapečatená.

Ohranjeni spisi nam jasno povedo, kako podlo in nečuvno so postopali duhovni gospodje s svojo žrtvijo. Posebno so se »odlikovali« Peter Cauchon, inkvizitor Peter Graverend in oba promotorja (tožilca). Eden izmed njih (Epinel) se je sicer tekom postopanja skesal in se odpovedal svoji službi. Toda to je bilo brezpomembno, ker je zavzel njegovo mesto drug promotor, mož brez srčne in luševne kulture. Julija 1430 so sklenili ti možje, da uvedejo kazensko postopanje zoper ujetnico. V to svrho so jo spravili oktobra v Rouen in jo vrgli v podzemeljsko ječo, kjer je preživela več mesecev ukovana okoli pasu z težko verigo. Dne 21. februarja 1431. se je začel proces. Prvi promotor je obtožil Ivano sledečih »zločinov«: 1. da je sklenila zvezo s hudičem zato, da bi pridobila posvetno slavo in da je zvedela od njega razne skrivnosti, 2. da je zapeljala narod in naščuvala Francoze zoper Angleže, 3. da je krivoverka, ker so ni branila, da so jo čistili ljudje kot svetnico in 4. da je žalila čut ženske sramežljivosti s tem, da je nosila moško obleko in orožje ter prelivala v boju kri. Sodišče je obstojalo iz okoli 20 duhovnih sodnikov (število se je medtem pravde zlasti sprejelo) pod vodstvom

Petra Cauchona. Dolgotrajne in ponovne razprave so bile v resnici le zlobna in zahrbitna obrekovanja; njihov namen pa, izsiliti z nečuvnimi duševnimi in telesnimi mukami »priznanje« šibke in vsled naporov povsem izčrpane obdolženke, ki ni imela niti enega svetovalca in zaščitnika. Protokoliralo se je v bistvu samo to, kar so smatrali sodniki potrebno v dokaz krivde. Vse, kar bi utegnulo služiti obdolženki v prid, pa so namenoma izpustili. Kako se je vršilo zasliševanje in kako junaško se je obnašala obdolženka, dokazujejo sledeči primeri. Sodniki so bili prepričani, da je bila zastava, ki jo je nosila devica v boju, začarana. Zato je vprašal predsednik obdolženko, če je rekla vojakom, da prinaša njena zastava srečo? Ivana, kije spoznala pomen dvoumnega in nevarnega vprašanja, je odvrnila, da je rekla vojakom le, naj gredo neustrašeno v boj pod njenim vodstvom. Ko so jo vprašali, zakaj so ji poljubovali ljudje roke, noge in obleko, je odvrnila deklica, da so jo vsi ljubili, ker ni storila nikomur nič žalega in da je vsakemu rada po svojih močeh pomagala. Pri neki drugi priliki jo je predsednik vprašal, če misli, da je kralj Karol ravnal prav, ko je (kot dauphin dne 10. 9. 1419) usmrtil burgundskega vojvodo Ivana (Jean sans Peur). To vprašanje je stavil seveda le, da bi obdolženka žalila svojega vladarja, kar bi bil nadaljni »dokaz« njene hudobije. Ivana pa je odvrnila: »To je bila velika škoda za Francijo. Karkoli pa se je že zgodilo med kraljem in vojvodo, je vseeno. Bog sam me je pozval, da pomagam francoskemu kralju.« Ves čas se je sklicevala na svoje božje poslanstvo in na svojo vest. Ko so ji slednjič zagrozili s torturo in ji pokazali mučilno orodje, je odvrnila: »Tudi če me razsekate in če mi izstrgate dušo iz telesa, ne morem priznati, kar nisem storila.« Ni čuda, da je pri takem postopanju naraslo število »zločinov«, ki jih je izvršila obdolženka, ob koncu procesa na 12. Dne 12. aprila je 58 navzočih sodnikov obsodilo devico na »dosmrtno ječo pri slabi hrani«. To sodbo je odobrilo tudi pariško vseučilišče. Kljub pravomočni sodbi pa sta zahtevala grof Warwick in činchesterski škof, da se Ivana usmrti. Peter Cauchon je tej želji takoj ugodil pod pretvezo, da je obsojenka nepopoljšljiva grešnica. Obsojenka je namreč pri ponovnem zaslišanju izjavila, da vstraja pri svojem zagovoru. Razen tega je nosila, ko je v ječi težko zbolela, moško obleko, ki so jo surovi stražarji namenoma tja položili. Zato sta Cauchon in podinkvizitor škofije Rouen, le Maitre, spremenila prvotno sodbo tako da se obsodi nepopoljšljivo zločinko na smrt na grmadi in da se jo izroči posvetni oblasti, ki naj sodbo izvrši.

Usmrtitev se je izvršila dne 30. maja 1431 na trgu v Rouenu tam, kjer stoji sedaj spomenik deviške mučenice. Anonimni pisec »dnevnika« opisuje nazorno zadnje poglavje te silne tragedije. Na trgu, kjer je stala grmada na kamenitem podstavku, se je zbrala velika množica radovednežev. Ko so pripeljali v spremstvu duhovnikov na morišče, so zadoneli od vseh strani divji kriki, da mora čarovnica umreti. Medtem so rablji obdolženko privezali na kol sredi grmade in grmado zažgali. Devica pa je več čas glasno molila. Ko so ognjeni zublji že obdajali žrtev, so zahtevali ljudje, da hočejo devico še enkrat videti. Tej želji so rablji ugodili in odstranili par gorečih brun. Medtem se je vnela halja, ki jo je nosila obsojenka, tako da so videli ljudje golo telo. Ker pa je devica že umrla, so krvniki znova zanetili silen ogenj, ki je v kratkem vpelili meso in kosti. Nato so vrgli prah v Seino. Že takrat so mnogi zatrjevali, da je umrla Ivana po nedolžnem. Drugi pa so oporekali, češ da je bil že skrajni čas, da so čarovnico zažgali.

L. 1456 je naslednik Karola VII. Ludvik XI. obnovil postopanje zoper Ivano. Pravda se je končala s tem, da je sodišče ugotovilo njeno popolno nedolžnost. S tem je postala Devica Orleanska Francozom in vsemu kulturnemu svetu to, kar je bila v resnici: svetnica in rešiteljica svoje domovine.

Dr. Vlad. Travner.

Mariborski in dnevni drobiž

† Adolf Hirschmugl.

V nedeljo popoldne je zadela kap g. Adolfa Hirschmugla, uradnika Sreskega cestnega odbora, v njegovem stanovanju v Gajevi ulici. Hirschmugl je bil v nekaj hipih mrtev. Bolehal je že delj časa. Že meseca februarja je nastopil daljši dopust, bil med tem dvakrat v bolnici, odkoder se je ravnokar zopet vrnil. Rojen je bil l. 1886 v Slovenjgradcu. V službo svoječasne okrajnega zastopa je vstopil l. 1912 in je bil pozneje imenovan pisarniškim ravnateljem. Kot uradnik je ostal tudi v službi poznejših okrajnega in sedaj sreskega cestnega odbora. Bil je zvest uradnik, javno se ni udejstvoval. Pogreb je bil danes popoldne na Pobrežju. Blag mu spomin!

S. J. S. U. »Napredek« ob svoji desetletnici.

V soboto popoldne ob 17. so se zbrali »Napredkarji« — radi binškošnih počitnic pač v nekoliko manjšem številu — v Narodnem domu na izredni občni zbor povodom desetletnica svojega obstoja in dela. Predsednik je uvodoma pozdravil predvsem delegate raznih društev, predsednika ZKD g. Spindlerja, predsednika sreskega odbora NO in krajevnega odbora Jugoslov. Maticе g. prof. Kendo, zastopnike Jugoslov. akad. društva v Mariboru, ljubljanskega in zagrebškega »Triglava«, starešinske organizacije »Napredka« itd. Gdč. tajnica je podala lepo pregledno sliko društvene zgodovine od prvih početkov in razne peripetije v njegovem delovanju, uspehe in neuspehe. Jubilantu so izrekli svoje čestitke in mu želeli nadaljnega krepkega razvoja predsednik ZKD g. Spindler, za NO in Jug. Matico prof. Kenda, za zagrebški »Triglav« cand. med. Spindler, za ljubljanski »Triglav« jur. Derenčin, za mariborsko Jugoslov. akad. društvo akademik Cijan, za starešinsko organizacijo »Napredka« jur. Milko Hrovatin. Predsednik je prečital še razne brzojavne in pismene čestitke, nato pa je imenom odbora izročil diplomu častnega članstva jur. Milku Hrovatinu za njegove zasluge za društvo. S tem je bil občni zbor zaključen. Nocoj ob 20. je slavnostna akademija »Napredka« v Narodnem gledališču.

10letnica Nabavljalne zadruga drž. nameščencev v Mariboru.

Mariborska Nabavljalna zadruga državnih nameščencev bo v nedeljo, dne 31. maja ob 10. dop. v veliki dvorani Narodnega doma slovesno proslavila 10letnico svojega obstoja. Dan poprej, dne 30. maja popoldne, pa bo imel tem povodom Savez nabavljalnih zadrug državnih nameščencev svojo 10. redno letno skupščino. Tujsko-prometna zveza v Mariboru ima svojo letno glavno skupščino v ponedeljek, dne 1. junija, ob 15. uri popoldne v hotelu »Meran« v Mariboru.

Smrtna kosa.

Sinoči ste umrli: v Krekovi ulici 81letna zasebnica Jožefa Domitar, v bolnici pa Katarina Gerbec, vdova po krojaču. — V Drakovcih pri Malinedelji pa je umrla v četrtek 70letna spoštovana posestnica Marija Malek in je bila na binškošno nedeljo ob veliki udeležbi ljudstva pokopana.

Studenške Binkošti

so potekle v znamenju izredne vremenske konjunktore: krajši in daljši izleti v vinotoče in hribe. Mnogo Studenčanov je posetilo bodočo otroško ferijalno postojanko — Sv. Duh na Ostrom vrhu, kjer so se divili krasni obmejni pokrajini, ki je pravkar v najlepšem cvetju. Kljub zaprekam ter »krajevnim in osebnim razmeram« je studenška ferijalna kolonija ob agilnosti in podjetnosti kraj. odbora R. K. že oživetorjena. Baš o Binkoštih so bila ugodno zaključena tudi pogajanja za ureditev kopalnišča ferijalne kolonije. Vsekakor je humanitarna akcija R. K. uspela. Točnost kronistične beležke prejšnje nedelje pa ostane kljub »dolgemu in širokemu razpravljanju« neizpodbitna. Studenški Sokol je binškošne praznike izrabil za temeljito vežbanje za okrožni izlet, ki bo na domačem telovadišču dne 7. junija. Naj se takrat izkaže, da Studenčani — brez izjeme — cenijo idealna sokolska stremljenja.

K I N O

Grajski:

Danes zadnji dan zabavnega filma:
V CARSTVU VALČKA
Gretl Theimer, Charlotta Suza, Ernst Verebes, Jose Vedorn, Szöke Scakal.
Od srede dalje:
M A R O K K O.
Velefilm s Marleno DIETRICH.

Union:

Od danes dalje:
P O T K S R E Č I.

100 nemški govor. in zvočni velef
100% nemški govoreči in zvočni velefilm. Jenny JUGO, Fritz SCHULZ, Albert PAULIG, Szöke SZAKAL.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Pri zastavljalnici v Mariboru se bodo 10. junija prodali zastavljeni predmeti in sicer od efektov številke 13.551—15.229 in od dragocenost številke od 24.828—26.891, ako predmeti do 6. junija ne bodo dvignjeni ali zastavnina podaljšana.

Darilo.

Občina Košaki je darovala namesto venca za umrlega posestnika gospoda Ruperta Pirherja mariborskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu znesek Din 300.— Pri srčna hvala! — Komanda.

Oskrbništvo koč na Pesku je prevzela gospa Dvoršak Josipina, ki bo turistom postregla čim najbolje. Podružnica bo letos napravila še 2 podstrešni sobi, ker se je pokazalo, da doseđani prostori ne zadoščajo na raščajočemu tujskemu prometu zlasti pozimi, ko je Pohorje polno smučarjev.

Gledališkim abonentom

sporoča gledališka uprava, da bi morali ta teden priti na vrsto vsi trije abonmani in sicer: v sredo, »Dogodek v mestu Gorici« za ab. B, v četrtek »Kavalir Miška« za ab. C, ter v soboto »Labirint« za ab. A. Ker pa je vojaška godba radi zaposlenosti drugod odrekla svoje sodelovanje pri gledališču, ter radi tega ne more biti v četrtek predstava nameravanega »Kavalirja Miška«, se je moral repertoar izpremeniti, kot javljamo na drugem mestu. Teliko v pojasnilo in v dokaz, da se ne morejo predstave vrstiti kot bi si uprava sama želela. —

Predrznost svedrovca.

Znano tobakarno na glavnem avtobusnem postajališču ob mostišču državnega mostu si je v neopaznem trenutku izbral še neizsledeni svedrovec za svojo žrtev. Ker pa je na vratih patentirana ključavnica, se je možu pripetila nesreča. Umetni ključ se mu je namreč odgomil. Včeraj zjutraj so morali zato trafiko siloma odpreti.

Riziko dela.

Med delom se je zastrupil s plinom nameščeneč tvrdke »Metra«. 29 letni Ivan Just. Plin ga je tako omamila, da se je onesvestil. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico, vendar pa je vsled hitre zdravniške pomoči že izven vsake nevarnosti.

Od srede dalje dnevno ob 16. uri predavanje in pranje s pralnim kompresorjem - J. GOVEDIC Prešernova ulica št. 19

Srečke za I. razred 22. kola so prispele v upravo »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

Tombola Slov. ženskega društva se bo z ozirom na to, da na praznik 4. junija obrati delajo, vršila v nedeljo - 7. junija.

Prvi sokolski pohod na Kobansko

LEPA MANIFESTACIJA KLUBA »MEJE« IN SOKOLSTVA NA VRHU SV. DUHA.

Za včeraj napovedani zlet kluba »Meje« k Sv. Duhu na Ostrem vrhu se je pretvoril v veliko narodno manifestacijo ob naši najsevernejši obmejni točki. Poleg lepega števila »Mejašev« iz Maribora je pohitel na krasno razgledno točko, ki je zavita v bohotno cvetje jablan in hrušk, tudi mladi Sokol iz Selnice od Dravi s svojimi člani, članicami, naraščajem in deco. »Mejaši« so prišli okrog 10. večinoma iz Fale skozi Šturmov graben, nekateri peš iz Maribora preko Sv. Križa, in so se utaborili v postopanki SPD. Kmalu za njimi pa je strumno prikorakala, prepevaje in noseč narodne zastave v rokah, najprej sokolska deca iz Selnice, nato pa članstvo in ostali selniški izletniki, vse pod vodstvom sokolskega staroste br. Žunka, in podstaroste br. Volmajerja, ter načelnikov in načelnic. Mladina je takoj šla uživati krasni razgled z vrha pri cerkvi in je tam imela tudi večje za popoldanski nastop. Solnce božje je bogato lilo svojo toploto na izletnike.

Popoldne krog 2. se je pri Vališerju nabralo mnogo domačega ljudstva, zlasti mladine, ter izletniki iz Maribora in od drugod, selniški Sokol pa je končaval svoje prve nastope, ki ga je

določil za obmejnega Sv. Duha. Domačin g. šolski upravitelj Križnič je Sokole iz Selnice in vse druge drage goste ter domačine iskreno pozdravil. Zlasti je izrekel toplo zahvalo Sokolu iz Selnice, ki je usmeril svoj prvi korak v svet baš k Sv. Duhu, da tu na licu mesta pokaže blagodat sokolskega dela za telo in duha. Na njegov poziv je narod vzklikal kralju Alek sandru. Imenom Sokolske župe mariborske in imenom kluba »Meja« je izrekel pozdrave br. dr. Irgolič, imenom selniškega Sokola pa je v vznepenih besedah, polnih domovinske ljubezni, odzdravil br. starosta Žunko. Sledili so nastopi dece, naraščaja, članic in članov, ki so vsi pokazali naravnost izreden razvoj društva tekom komaj polletnega obstoja. Nastop je zaključil br. starosta z vzpodbujevalnimi besedami Svetodušanom, naj si tudi oni čimprej spleto sokolje gnezdo. Po nastopu pa se je na zeleni trati krog Vališerjeve domačije razvila prijetna zabava in je odmevala lepa slovenska pesem. Izletnikom je žal le prehitro potekel čas. Srečni in zadovoljni so se vračali v dolino in prisegali v svojih srcih, da pohite čimprej zopet na lepi vrh Sv. Duha!

Šmarjeta ob Pesnici.

Dne 14. t. m. se je tu vršil izlet Sokola od Sv. Barbare v Slov. gor., ki je pred marješko šolo priredil igro »Namišljeni bolnik«. Sodeloval je marješki sokolski pevski zbor. Marješki Sokoli so prevzeli ureditev odra, prireditvenega prostora in rediteljsko službo. Uvodoma je brate in sestre barbarškega Sokola, nadalje župnega starosta br. dr. Goriška, starosto krčevinskega Sokola br. Cveta in zastopnike sosednih sok. društev pozdravil starosta marješkega Sokola br. Vauđa Mirko. Načelnik barbarškega Sokola br. Sredinšek se je zahvalil za potrditev in podal kratko tolmačenje omenjene igre. Domači pevci so zapeli »Pozdrav Sokolom«, med odmori pa v moškem in mešanem zboru več domoljubnih pesmi. Igra je bila podana gladko ter je priklicala nebže smeha. Zlasti so ugajale uloge dovipnega bolnika, nerodnega ženina-zdravnika, brhke — huomušne sobarice in prikupljive hčerke. Ne bi verjeli, da Barbarčani razpolagajo s tako spretnimi igralci. Po igri smo se za dobro uro sestali pri br. Krambergerju, kjer je povzel besedo br. župni starosta, ki je naglašal veliko potrebo tesnejšega stika med Sokoli posameznih krajev, da izgine zlasti med fanti izza avstr. časov razširjena medsebojna mržnja, da poneha toliko zla rodeče popivanje ter nas objame pravo slovansko sokolsko bratstvo. Ta kih pozivov in apelov je zares potrebna današnja mladina, zlasti na deželi! Vmes je prepeval domači pevski zbor. — Tudi marješki Sokol ima redne telovadne vaje, pripravlja igro, vadi petje itd. Edino, kar nam zelo teži delo in hitrejši uspeh, je nemarjanost večje prireditvene dvo-

rušev, primerne telovadišča in igralnega odra. Morda pa navsezadnje polagoma pride tudi do tega tega! Vsak začetek je težak, a tu je treba prave sokolske živavnosti in požrtvovalnosti in nič za to, če smo še zdaj bolj skromni! Zelo radovale pa se bomo, če nas posetijo bratje in sestre iz Maribora in drugod, ter nam z javnim telovadnim nastopom donesajo še več razumevanja in bodrila za sokolovanje po deželi! Zdravo!

Dravinjsko sokolsko okrožje

priredi 21. junija okrožni izlet v Konjicah. Tekme bodo od 6. do 7. ure, ob 9. uri prično izkušnje, ob 11. povorka, ki krene od Vajeve vile v trg, kjer bodo govorili z balkona Petkove hiše, nato pa odide povorka mimo cerkve in deške šole v Nar. dom. Popoldanski nastop se bo vršil na letnem telovadišču konjiškega Sokola v dvorišču Nar. doma. Tam bo tudi zabavni prostor. Vsa društva in čete okrožja naj javijo Sokolskemu društvu v Konjicah najkasneje do 15. junija najmanjše število udeležencev, ki reflektirajo na obed. Vsi člani čet morajo imeti šajkače in napisni trak svoje čete. Ta izlet bo velika manifestacija dravinjske doline za Sokolstvo in nerazdružljivo domovino.

Sokolski okrožni zlet v Studencih.

Vsa društva v okrožju se z vso vneomo pripravljajo na zlet, ki bo v nedeljo 7. junija v Studencih pri Mariboru. Po dosedanjih prijajah sodeč bo udeležba bratov in sester častna. Pravkar so bili razposlani lepaki, oznanjajoči zanimiv spored. Nedvomno bo tudi naklonjeno občinstvo pokazalo, da zna ceniti sokolsko delo mariborskega okrožja.

Sportna nedelja

Dvodnevno gostovanje SK Orienta (Sušak)

Za binkoštno praznik je gostovalo v Mariboru moštvo sušaškega Orienta ter odigralo proti okrožnemu prvaku ISSK Mariboru dve prijateljski tekmi. Gosti so zapustili najboljši utis.

ISSK Maribor:SK Orient 1:1 (0:0).

Prvo srečanje je končalo neodločeno in odgovarja rezultatu poteku igre. Sicer je bil »Maribor« v prvem polčasu v rahli premoči, toda moštvo ni znalo te premoči izkoristiti. To lahko trdimo tudi od gostov v drugem polčasu. ISSK Maribor, ki je nastopil kompletno, ni serviral tako koristno igro kot v prejšnjih tekmah. Pogrešali smo zlasti prodornost napadalne vrste. Tudi kriška vrsta ni bila na običajni višini. Ožja obramba je bila na me-

stu in je desni branilec bil najboljši mož na polju.

Orient je poslal v Maribor razigrano enajstoro. V dvo bojih so imeli plus pred domačini radi ostrosti. Najboljši del moštva je brez dvoma kriška vrsta in ožja obramba.

V poteku igre ni bilo zaznamovati dogodkov. Po seriji kornerev na obeh straneh je »Maribor« v drugem polčasu v 13. min. dosegel po 11. m vodstvo. Že v 26. min. pa so gosti izenačili. Dočim je prvi polčas potekel v monotoni borbi v polju, je bila v drugem polčasu igra bolj živahna. Neodločnost obeh napadov je pa prepredila, da bi se rezultat izpremenil.

Sodil je g. Vesnaver v splošnem dobro.

ISSK Maribor:SK Orient 4:4 (1:4).

Druga tekma bi kmalu končala s porazom domačinov. Gosti so v prvem polčasu že vodili z razliko treh golov, ker je kriška vrsta ISSK Maribora popolnoma odpovedala. Šele v drugem polčasu, ko je Kirbiš igral v napadu, je domačinom uspelo v kolosalnem finišu rezultat prvega polčasa popraviti.

Igra sama je bila zanimiva le v drugem polčasu. Obe moštvi ste predvedli prav živahno igro, ki je povsem zadovoljila občinstvo.

Sodil je prav dobro in objektivno g. dr. Pianinšek.

Mladinski nogometni turnir.

V nedeljo in ponedeljek so se vršile mladinske tekme za pokal tvrtke Kastner & Öhler (Gradec).

Prvi dan sta igrala

SK Železničar : SK Rapid 5:3 (3:2).

in

ISSK Maribor:SK Kastner & Öhler (Gradec) 4:0 (1:0).

Drugi dan se je tekmovalje nadaljevalo. Kot prvi par sta nastopila SK Kastner & Öhler (Gradec):SK Rapid 4:0 2:0.

Nato sta igrala

ISSK Maribor:SK Železničar 5:2 (3:1).

Spomladanski derby miting na Teznu

Za binkoštno praznike je priredilo kasaško društvo v Mariboru konjske dirke in skakalne tekme na dirkališču na Teznu. Prireditvam je prisostvovalo veliko število gledalcev. Tudi tekmovalcev je bilo več kakor pretekla leta. Organizacija je bila brezhibna!

Izidi prvega dne.

I. Dirka Karl Pachnerja. Za 4—12 letne konje vseh krajev. Proga 1600 m. Nagrade Din 2.500.—, 1.250.—, 750.— in 500.— 1. Jon (F. Reibenschuh) 1:28; 2. Denes (F. Skoberne) 1:37.5; 3. Saladin (F. Filipič) 1:37.6; 4. Salome (I. Šegula) 1:42.6.

II. Dirka Rudolfi Warren-Lipitta. Za 3 do 12 letne jugoslovanske konje. Proga 2100 m. Nagrade 1.500.—, 750.—, 450.— in 300.— Din 1. Danka (Kobilarna Turnišče) 1:39; 2. Uskica (F. Kardinar) 1:45; 3. Kumica (A. Mihajlovič) 1:41; 4. Koketa (I. Bunderl) 1:43.5.

III. Dirka Karla Pachnerja, druga vožnja. 1. Saladin 1:34.7; 2. Jon 1:29.7; 3. Salome 1:40; 4. Egga II. 1:41.

IV. Jugoslovanski hasaški derby. Za 4letne v kraljevini Jugoslaviji leta 1927 rojene odgojene konje, kateri še niso zmagali v inozemstvu. Proga 3.200 m. Nagrade Din 10.000.—, 3.500.—, 2.000.—, 1.500.— in 1.000.— Din.

1. Saperlot (Franc Filipič) 1:36.5; 2. Borica (Vek. Razlag) 1:42; 3. Basci (Kobilarna Turnišče) 1:42.2; 4. Julia (Aleš Paulin) 1:43.5; 5. Leptir (A. Mihajlovič) 1:50.

V. Dirka Ljutomer. Za 3 do 12letne konje kmečke reje Dravske banovine. Proga 2000 m. Nagrade Din 1.250.—, 625.—, 375.— in 250.— 1. Tiniš (F. Herič) 1:39.7; 2. Koketa (I. Bunderl) 1:37; 3. Tulka (L. Kardinar) 1:40.5; 4. Psima (I. Slavič) 1:42.5.

VI. Dirka Karl Pachnerja, tretja vožnja 1. Jon 1:32; 2. Salome, 3. Egga II, Saladin. Končni rezultat: 1. Jon, 2. Saladin, 3. Salome, 4. Egga II.

VII. Spominska dirka dr. Alfreda Rasmannita. Dvovprezna amaterska vožnja za 3letne in starejše jugoslovanske konje. Nagrade: Din 2.000.—, 1.000.—, 600.— in 400.— 1. Borica - Finiš 1:45.5; 2. La Fliche (Franc Filipič) - Danka (Kobilarna Turnišče) 1:47.3; 3. Denes-Julija 1:53.2; 4. Dandolo (S. Högenwart - Bandi (S. Högenwart) 2:1.

Drugi dan.

I. Dirka Dravske banovine. Za 4 do 12 letne konje vseh krajev. Proga 2400 m. Nagrade Din 2.000.—, 1.000.—, 600.— in 400.— 1. Finiš (Franc Herič) 1:31.5; 2. Jon (F. Reibenschuh), 3. Borica (Vek. Razlag) 1:41; 4. Saperlot (Franc Filipič).

II. Dirka Ptuj. Za do 12letne jugoslovanske konje. Proga 2200 m. Nagrade: Din 1.500.—, 750.—, 450.—, 300.— 1. Uskica (Franc Kardinar) 1:45; 2. Julija (Aleš Paulin) 3. Tulpa (L. Kardinar) 1:42.2; 4. Psira (J. Slavič) 1:41.

III. Dirka Cven. Za 3 do 12letne konje kmečke reje Dravske banovine. Proga 2100 m. Nagrade: 1.250.—, 625.—, 375.— in 250.— Din. 1. Finiš (F. Herič) 1:39.5; 2. Tulpa (L. Kardinar), 3. Psina (J. Slavič) 1:43; 4. Egga II. (Franc Skuhala) 1:39.5.

Dvovprezna amaterska vožnja.

IV. Dirka mesta Maribor. Za 4letne in starejše jugoslovanske konje. Proga 2800 m. Nagrade: Din 2.000.—, 1.000.—, 600.—, in 400.— 1. in 2. mesto si delita Borica-Finiš (Razlog - Herič) in Salatin Saperlat (Franc Filipič), 3. Belona (Kobilarna Turnišče) - Basci (Kobilarna Turnišče) 1:58; 4. La Fliche (Franc Filipič), - Danka (Kobilarna Turnišče) 1:59.

V. Nagradno skakanje. Za konje, ki še niso zmagali petkrat v lahki in srednji kategoriji ali v težki enkrat. Nagrade: Din 1.000.—, 600.—, 400.— in 300.— 1. Mabi (R. Trojanovič, Zagreb), 2. Liebling (V. Wolf, Zagreb), 3. Sokol (D. M. Milojević), 4. Rummy (R. Wolf, Zagreb).

VI. Nagradno skakanje preko pojačanih prepon. Za vse konje. Nagrade: Din 1.500.—, 1.000.—, 700.— in 500.— 1. Dierdielez Alija (R. Rončević, Zagreb), 2. Lela (St. Djurovlevič, Zagreb), 3. Mabi, 4. Marasz (R. Wolf).

Teniški turnir za prvenstvo Dravske banovine

ki ga je za Binkošti izvedel agilni ISSK Maribor na svojih krasnih, novih prostorih, je odlično uspel. Udeležili so se ga vsi najboljši igralci Slovenije, pa tudi Zagreb je bil zastopan po izvrstnem teamu Akademiskega tenis-kluba. Številnim gledalcem je bil nujen res vrhunski tenis; borbe so bile ostre in napete ter so si zmagovalci s težkim trudom morali priboriti častne naslove.

Največji uspeh je dosegel brezdvomno domačin g. H i t z l. Iz ostre konkurence najboljših je odšel kot zmagovalec in si s tem ohranil ponosno pozicijo prvaka Dravske banovine. Premagal je znane jugoslovanske reprezentante: Antolkovića 6:1, 4:6, 6:2 in simpatičnega mladega Kukuljevića (nado belega sporta Jugoslavije) 4:6, 6:4, 7:5, 6:3. Drugo mesto v single gospodov je zasedel Kukuljevič (Zagreb), tretje pa Leyrer (Maribor) in Antolkovič (Zagreb).

Damsko prvenstvo je osvojila bivša državna prvakinja ga. Jela Schweikhard, premagavši v finalu g. dr. Ravnikovo 7:5, 6:2. Tretje mesto si delite gđc. Hribar in Lirzer.

Dramatičen je bil boj v dublu gospodov, ki sta si ga osvojila izborna vigrana Kukuljevič : Hagenauer (Zagreb) pred domačini Hitzl : Holzinger 6:0, 6:4, 2:0 w. o. Na tretje mesto so se placirali Bergant : Antolkovič in Freudenreich : Brigič.

V mixed-dublu sta dominirala Schweikhard - Hitzl. V finalu sta sigurno odpravila par Babič - Antolkovič 6:3, 6:1. Tretji so Ravnikova : Bergant in Schweikhard jun. : Brigič. Juniorsko prvenstvo je odšlo v Ljubljano, nadebudni Šivic (Hirija), je v finalu porazil svojega klubskega kolego Benka, 6:2, 6:0. Na tretjem mestu pa stoji Pušenjak (ki je igral blesiran) in Unger (oba Maribor).

Vodstvo turnirja je bilo v večjih rokih gg. Babiča, Gillya in Šepca ter je poslovalo brezhibno.

Nagrada za najboljšega sodnika je bila soglasno priznana g. Evghenu Bergantu.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

144

Bilo jih je še kakih sto...

A spet se je oglasila mrtvaška salva.

Vse polno mrtvih in ranjenih se je zgrudilo na tla, zvičuje se v mukah in ob divjem preklinjanju.

Kokarder in Fanfar kot večna tovariša sta bila padla drug poleg drugega.

»Napreji!« je zarjul Lantne iznova, ne videč, da jih je komaj še kakih deset.

Njegove izbuljene oči, vse blazne in zalite s krvjo, so se bile uprle v strašno sliko.

Tam, par korakov od njega, nad glavami menihov in vojakov... slika rdečo, črno in sivo, plamene, ki so se vzpenjali kvišku, vzpenjaje se, žvižgaje in zvičuje. Dvigali so se više od žleba sosednjih hiš, zogljeneli kol in orjaško, žareče gorišče, ki se je rušilo v škrlatno žerjavico, v strašno peč, sredi katere je prasketaje dogorevalo nekaj... ubogo telo, ki ga je bilo groza pogledati, sključeno vase, zvito, skrivljeno in posušeno — telo, ki ni bilo več podobno človeku niti čemur koli, kar je že videlo človeško oko!

Zdajci pa je bila izginila ta slika...

Grmada se je porušila.

Kol se je podrl...

Kar je bilo nekdanj Štefan Dolet, je izginilo v poslednjem silnem puhu črnega dima.

Končano je bilo.

Lantne je bil navalil z bodalom v roki.

Divjal je naravnost blazen, strašen, nadčloveški...

Ob slehernem njegovem koraku se mu je dvignila roka, spustila se v streloviti gesti — in spet je padel vojak.

Tako si je sekal krvavo pot proti Monklarju, ki je sedel nepremično na svojem konju in mu gledal s srepim očesom naproti, kakor gleda človek v morečih sanjah prihajanje zveri iz Skrivnega Razodetja.

Lantne ni črnil besedice. Toda ob slehernem njegovih smrtonosnih mahljajev mu je bruhnilo iz grla srdito rohnjenje.

Šel je nad Monklarja.

Zdaj je bil njegov.

Vojaki, pijani groze, so se razmeknili pred njim.

Lantne je prišel do Monklarjevega konja.

Sključil je hrbet kakor tiger, ki hoče naskočiti svoj plen. Pripravljal se je na strahoviti skok, s katerim se požene Monklarju na prsi...

Bil je podoben živemu vzmetu, ki se izproži zdaj-pa zdaj...

Tisti hip pa mu je legla od zadaj suha, žilava, močna roka na tilnik.

Zadala mu je strašen sunek...

Lantne je padel...

Tista roka je bila ženska roka!...

In tista ženska je bila Ciganka!

Bliskoma se je vrglo dvajset stražnikov na Lantneja. V naslednjem trenutku je bil zvezan na rokah in nogah!

XIII.

Potem...

Monklar je bil spustil svoj pogled na Ciganko. In ta njegov pogled je bil zdaj bolj človeški ter je razodeval nekakšno začudeno hvaležnost...

Že drugič je bila starka otela življenje velikemu profosu. In kakor prvič, ga je tudi zdaj rešila Lantneja.

Zares — ako bi ne bila starka položila svoje roke na Lantnejev tilnik ravno v trenutku, ko se je hotel zagnati na Monklarja — veliki profos bi bil moral poginiti.

Sklonil se je k njej.

»Kaj hočeš« jo je vprašal.

Pri njem so pomenile te besede, kakšno plačilo si želiš, ker si me otela?

Odgovorila mu je tiho:

»Pomiloščenje tega človeka!«

Pokazala je na Lantneja.

Ta sam je še ni bil zapazil. Bil je obkoljen od vojakov, ki so ga vezali. Ko pa je spoznal Cigankin glas, je naglo obrnil glavo proti njej.

Eden izmed vojakov, misleč, da se hoče še enkrat braniti, mu je zadal strašen udarec na glavo.

Toda preden je izgubil zavest, ga je prešinila poslednja misel.

»Uboga Ciganka! Dobra mati Ciganka! Pritekla je bila, da me reši.«

Veliki profos je bil namršil obrvi; v njegovo oko se je bil vrnil tisti izraz ledene brezbarvnosti, ki je delal njegov obraz tako zagoneten in tako strašen.

Stresel je glavo.

»Vaša visokost,« je rekla Ciganka, naglo, »prosim vas milosti, da bi smela priti k vam v vaš dvorec.«

»Naj bo, Pridi drevi ob desetih.«

»Prosim vas tudi milosti, da ne odredite ničesar proti Lantneju, dokler ne izveste tega, kar vam imam povedati.«

»Tudi to ti dovolim!«

In sam pri sebi je zarohnel.

»Nič mu ne uide, če bom malce počakal.«

Ciganka je bila zdaj zadovoljna: odšla je z urnimi koraki.

Lantneja so vrgli na voz, zakaj povezali so ga bili tako tesno, da sam ne bi bil mogel napraviti koraka.

Okrog vozička je razpostavil Monklar dvesto jezdecev z mečem ali sulicami v roki.

»V moj dvorec!« je ukazal nato.

Dvorec velikega profosa je bil namreč opremljen s par ječami, ki niso zaostajale v ničemer za ječami Kongsjeržije, Šatleta ali Bastilje.

Uro nato je bil Lantne priklenjen v eni teh ječ.

Okrog kupa črneče žerjavice, ki je dotlevala z žalostnim sičanjem, so ostali samo menihi, prepevajoči mrtvaške molitve, ko so bili odpeli molitve za umirajoče.

Množica se je bila razbežala, ko je zagledala rokavnjače.

Skoraj dvesto mrtvih trupel je ležalo na tleh po ozki ulici, ki so si jo bili izsekali skozi vojake tik od grmade.

Vojaki so odnašali te mrliče.

Ranienci so bili izginili.

Nekateri so se bili vlekli z bojišča kakor so vedeli in znali, samo da uidejo maščevanju velikega profosa.

Druge so pobrale vlačuge.

Ta del mesta je silno bogat vlačug. Storile so vse, kar so vedele in znale, da poskrbijo za ranjene rokavnjače, ne le zato, ker so bile po svojem poklicu kot vlačuge naravne zaveznice rokavnjačev, marveč tudi, ker je bilo v njihovih neomikanih dušah vendarle več usmiljenja, nego je bilo surovih kletvic na njih ustnicah, izpačenih v razvratu.

Videli smo, da je padel Manfred med prvimi, z zdrobljeno roko.

Dolgo je ležal v nezavesti.

Ko se je zbudil, je opazil v žarku pameti, ki je šinil v blodnjo njegove vročice, da leži na slamnici v žalostnem in mračnem brlogu.

Ženska je zrla nanj.

Sedela je na stolcu in pela poluglasno otožno pesemco, začenjajočo se takole:

»Tam na polju na sosedovem,

trgala sem bele lilije.«

Videč, da je Manfred odprl oči, je prenehala peti in se nasmejala v važnim glasom.

»Ali ste me vi oteli?« je vprašal Manfred.

»Otela? Tega ne vem... Dve dekleti ste te privedli semkaj.«

»A kdo ste?«

»Margentina sem; ali me ne poznate? Plavolast Margentina!«

Manfred je zaprl oči in začel mrmrati nerazumljive besede.

Zopet se mu je začelo blesti.

Kokarder in Fanfar sta bila izginila.

Ali sta bila mrtva?

Ali samo ranjena?

Okrog gorišča se je bila zbirala množica, ki jo je bila zdaj minila groza, ter gledala z molčečo, žejno radovednostjo ta kup pepela in oglja.

Vse, kar si videl zdaj še od Doletovega telesa, bilo par koščic, drobečih se med ogljem.

Ura je bila okoli treh popoldne.

Grmado so bili zažgali ravno ob pol osmih.

Vse je bilo pogasnilo.

Dve štirisobni stanovanji, opremljeni z najmodernejšim konfor-tom se odda v najem v juniju. Naslov v upravnishtvu lista. 1522

Odol steklenice kupuje galanterijska trgovina Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26. 1349

Preša za sadje prešati je na prodaj v Meljski cesti 74. 1549

Bučno olje, bos. slive, lucerna in štajerska detelja, prodaja Vid Murko, trgovina, Meljska cesta 24, Maribor. Istotam se sprejme vajenec ali vajenka. 1497

All že veste, da pere »Triumf« Pavel Nedog ovratnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Pozor! Ne zamudite! Z nakupom zelenjadnih sadik od Din 5.— do Din 15.— za 100 komadov. Se priporoča Vladimir Bonč, stojnica na Glavnem trgu pri Marijinem kipu in tudi na Teznu, Maistrova 43. 1534

Naproša se tista mlada oseba, ki je odnesla v petek zjutraj grlico iz Loške ulice, da jo proti nagradi vrne na naslov: Marčec Franc, Tattenbachova 16, Maribor. 1554

Prodam tri dvokolnice v dobrem stanju po ugodni ceni. Gregorčičeva ulica 1. Istotam na prodaj tehtnica z uteži.

Vinotoč

Robert Grahornik
Pesnica 37

četrt ure od postaje Pesnica, 5 minut od državne ceste. Lep senčnat prostor in dobra kapljica

otvorjen
24. majnika

zastopniki se sprejmejo

Spomnite se CMD!

Umrl je na binkoštno nedeljo po težkem bolehanju, star 44 let, gospod

Hirschmugl Alfred

pisarniši ravnatelj

Blagemu pokojniku in zvestemu uradniku ohranimo trajen spomin.

Okrajni cestni odbor Maribor

Novo! Novo!

Fr. Maselj Podlimbarski

GOSPODIN FRANJO

Cena broš. knjigi Din 140,
v platno vezani Din 172

V knjigarni Tiskovne zadruga,
Maribor, Aleksandrova c. 13